

Про геополітику

У розвитку кожної держави велике значення має політично організована маса людей, нація, як носій держави (демополітика), але не менше значення має і другий бік державного життя—геополітика, вчення про зв'язок держави з географічним організмом, або географічним тілом території (тектоніка і будова поверхні, природні багатства, ріки, моря, клімат, ґрунти, рослинний і тваринний світ).

Держава, так би мовити, прив'язана до свого географічного організму, і територія, цебто політично врегульований, заселений певною нацією простір, є тілом держави. Чим більше певний нарід живе на якомусь просторі, тим міцніше зростається він з ним. Це зростання полягає в тім, що в господарському житті й у своїх політичних і культурних прагненнях нарід все більше і більше пристосовується до всіх природних умов і багатств території, намагаючись всебічно вичерпати всі природні можливості території, потенціально в ній заховані, і досягти її природних меж. Всяка держава, як колись сказав великий німецький географ Карл Ріттер, прагне поєднатися з обмеженими природними границями, простором, з географічним індивідуумом (Hölzel. Das geographische Wesen Mitteleuropas, 1917, Vogel. Politische Geographie).

Кожна держава має зв'язок із своїм географічним середовищем в упереч більшовицьким, зокрема сталінським твердженням про те, що лише закони соціального порядку регулюють історичне й політичне життя народів, а природа є лише базою, на якій розвивається це життя. Це твердження абсолютно невірне, воно потрібне було для обґрунтування всіх жидо-більшовицьких махінацій з окремими націями, в тім числі й з українською.

Географічний індивідуум, або природний простір з його природними межами (моря, гори, болота, пустині), являє характерний ландшафт, або сукупність декількох ландшафтів, що взаємно доповнюють один одного. Ландшафтом же звемо таке групування предметів і явищ, де особливої тектоніки, рельєфу, клімату, морів, озер, рік, ґрунтів, рослинного і тваринного світу, діяльності людства зливаються в єдину гармонійну цілість.

Крім природної єдності, кожен ландшафт відзначається ще й певною метою, до якої прямує та чи інша нація. Так виникають цільові ландшафти—господарські, стратегічні тощо.

На кожній території, в кожному ландшафті живе нарід як носій держави. Ядром народу є визна-

чена нація як державна народність, що складає певний етнічний індивідуум. У процесі зростання етнічного й географічного індивідуумів і утворюється держава. Важливим чинником цього зростання або поєднання індивідуумів є густина населення певної території. Кожна нація має свої життєві простори, своє природне тіло—територію, і коли густина населення в певній країні досягає певного ступеня, нація має право на ширші життєві і цільові простори.

Так постає геополітична і демополітична боротьба народів.

Що взаємини між природою і людиною справді зумовлюють історичні й політичні явища, тому маємо багато прикладів. Пригадаймо значення рік у розвитку людства. (Ніл в Єгипті, Тігр і Єфрат в Ассири-Вавилонії, Ганг і Брахмапутра в Індії, Ян-цзи-цзян і Хуан-Хе в Китаї, Аму-Дар'я і Сир-Дар'я в Середній Азії). В багатьох випадках ріки мали значення як фактори організації держави. Дунай як стрижень імперії Габсбургів, Дніпро на Україні.

Пригадаймо велике значення морів—Середземного, Балтицького, Адріатичного тощо в розвитку держав і всю ту боротьбу, що точилася за моря. Боротьба за моря, протоки (наприклад, Дарданелли)—це основні геополітичні моменти державного життя, так само як і боротьба за полюс у сучасних умовах розвитку авіації. Англія стала „володаркою морів“, лише з хитрощами морські шляхи з Атлантичного до Тихого океану, через Гібральтар, Суец, Сінгапур; Англія ж намагалася весь час оточити своїми володіннями Атлантичний, особливо Індійський океан. Сполучені Штати намагалися оточити Тихий океан. У Південно-Китайському морі Англія і Сполучені Штати—ці два світові хижаки—стали один проти одного, унеможлививши розвиток на їхніх життєвих просторах народів Європи, Африки, Азії й Австралії, особливо Західної Європи і Східної Азії. Сучасна боротьба двох світів—світу відбудови і світу занепаду, зокрема боротьба в Тихому океані має в собі глибокі геополітичні підстави. Сучасні світові події якнайліше підкреслюють, що природні умови мають велике значення в розвитку політичних і історичних подій, що геополітичною і демополітичною боротьбою пояснюються всі державно-політичні контрасти і територіальні суперечності.

Наше бойове завдання сьогодні відновити скасовану більшовиками геополітику і демополітику як вчення про поєднання націй з географічним індивідуумом.

Проф. Кось ДУБНЯК.